

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 2

БЕОГРАД, 1933 ГОДИНЕ

КЊИГА 2

XVIII РЕДОВНИ САСТАНАК

СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 16 ФЕБРУАРА 1933 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО

Потпретседник
Д-р ФРАН НОВАК

Секретар
Д-р ИВАН ГМАЈНЕР

Присутни су г. г. Министри: Министар без портфеља др. Драгутин Којић, Министар унутрашњих послова Живојин Лазић

ПОЧЕТАК У 18,20 ЧАСОВА

САДРЖАЈ:

1 — Читање и усвојење записника XVII редовног састанка;

2 — Изјава сенатора г. др. Јосипа Шиловића;

3 — Дневни ред: Избор одбора за проучавање предлога Закона о изменама и допунама Закона о избору народних посланика за Народну скупштину од 10 септембра 1931 са изменама и допунама од 26 септембра 1931 г.

Говорници: Др. Јосип Шиловић.

Потпретседник др. Фран Новак: Господо сенатори, пошто је присутан довољан број сенатора, отварам XVIII редовни састанак Сената. Молим г. секретара да прочита записник прошле седнице.

Секретар др. Иван Гмајнер чита записник XVII редовног састанка.

Потпретседник др. Фран Новак: Прима ли Сенат овако прочитани записник? (Прима.) Пошто Сенат прима, сматрам да је записник одобрен. (Др. Јосип Шиловић: Ја бих молио за реч пре прелаза на дневни ред, да дам једну изјаву с обзиром на јутрошњу изјаву коју је прочитао сенатор г. Шуперина). Да ли Сенат дозвољава да дам реч сенатору г. Јосипу Шиловићу? (Дозвољава). Пошто Сенат дозвољава, реч има сенатор г. Шиловић.

Др. Јосип Шиловић: Господо сенатори, јутрос је дана изјава, у којој се каже:

„Развој политичких прилика и догађаја сили и нас Хрвате који смо, у намјери да заштитимо народне а користимо државним интересима итд. — заузмемо одређено становиште”.

Мени је част констатовати, господо сенатори, да ја и оних осталих дванаест Хрвата сенатора нисмо имали ни појма о овој јутрос даној изјави. (Гласови: Чујмо!) Зато је посве природно да морам да кажем своје становиште спрам те изјаве, која је дана у име нас Хрвата.

У тој изјави обазрећу се само на један став, а тај гласи:

„Да је наша држава сложена државна заједница од више историско-политичких индивидуалитета, а Југословенство скупини појам трију народних компонента: српства, хрватства и словенаштва, од којих свако у себи посједује све националне атрибуте”.

Ја сам, господо, чврсто уверен да ова изјава стоји на основици, да је наша држава састављена од три народа: Срба, Хрвата и Словенаца. (Узвици: Тако је!) Ја држим, господо, да је ова основица с основа крива.

Наша држава састоји се из једног јединственог народа. (Бурно плескање и узвици: Тако је) Срби,

Хрвати и Словенци нису ништа друго него три дела једног јединственог југословенског народа. (Бурно плескање и узвици: Тако је!) Господо, сви наши велики људи, почев од Краља Томислава и Душана Силног, били су тога мишљења.

Били су тога мишљења и Хрвати, кад су на Видов дан пре Косовске битке пошли са браћом Србима у бој за крст часни и слободу златну. (Плескање и узвици: Тако је!) На том је становишту био и благопокојни др. Анте Старчевић кад је рекао: „Хрвати сви и свуда.“ Сматрао је једним народом Хрвате, Србе и Словенце, које је звао Планинским Хрватима. На том је стајалишту био и Вук Караџић када је казао: „Срби су сви и свуда“. Сви су били тога мишљења: да смо ми три брата једнога оца, један народ (Бурно плескање и узвици: Тако је!)

Господо, по чему се сматра народ народом? По језику. Наш народ говори једним истим језиком разних диалеката. Кад би стајало стајалиште јутрошње изјаве, онда би били Наполитанци један народ, Тосканци други народ, а Пијемонтези трећи народ. Али сви су они један народ, сви су они Италијани. То вреди за Њемце, који се међу собом више разликују по покрајинама него ми, пак су ипак јединствени народ њемачки. За наш, пак, југословенски народ вреди то више него за Италијане и за Њемце. (Буран аплауз.)

Господо, ја сам вазда стајао на стајалишту да смо ми један народ и тај народ да говори једним истим језиком. Дапаче, ја сам у Врховном законодавном савету предложио да се наш језик назове југословенским језиком, пошто смо ми југословенски народ, ма да се делимо у три племена, јер смо један народ једнога језика и једнога имена. Ја сам само то хтео нарочито да истакнем, јер ова јутрошња изјава госпode стоји на кривој основици, на коју ми Хрвати, а ја сам чврсто уверен, ни ви Срби ни Словенци, не можемо и нећемо никада да пристанемо. (Буран аплауз.)

Потпретседник др. Фран Новак: Прелазимо на дневни ред. На дневном је реду избор Одбора за проучавање предлога Закона о изменама и допунама Закона о избору народних посланика за Народну скупштину од 10 септембра 1931 са изменама и допунама од 26 септембра 1931 год. Приступамо избору Одбора који ће проучити овај законски предлог.

Претседништву је предата само једна кандидатска листа са довољним бројем предлагача, према којој се предлажу за чланове тога Одбора ова г. г. сенатори: др. Љубомир Томашић, др. Мирослав Плој, др. Урош Десница, Јован Нешковић, др. Васо Глушац, Павле Вујић, Милоје Ж. Јовановић, Јован Алтипармаковић, Милан Поповић, Светозар Томић и др. Бењамин Шуперина; а као заменици г. г. сенатори: Крста Радовановић, Јово Бањанин, Џака Поповић, др. Ђура Котур, др. Густав Грегорић, Атанасије Шола, Асим Алибеговић, Спира Хаџи-Ристић, др. Иво Мајстровић, др. Мићо Мићић и Стјепан Јанковић.

Прима ли Сенат овако предложеном листу чланова Одбора? (Прима). Објављујем да је овако предложени Одбор примљен.

Предлажем, господо, да овоме Одбору дамо рок од три дана да проучи овај законски предлог. Слажете ли се с тим? (Гласови: Слажемо се.)

Идућу седницу са вашим пристанком одређујем за понедељак, 20 фебруара, у 11 часова, са овим дневним редом:

Извештај Одбора за проучавање предлога Закона о изменама и допунама Закона о избору народних посланика за Народну Скупштину од 10 септембра 1931 са изменама и допунама од 26 септембра 1931 године.

Прима ли Сенат овај дневни ред? (Прима). Објављујем да је Сенат примио овај дневни ред. Данашњу седницу закључујем.

Седница је закључена у 18,35 часова.